

In de 14de eeuw maakte Haarlem een economische bloei door. Dat had gevolgen voor de benodigde woonruimte binnen de stadsmuren. Door het toenemende aantal bewoners werd het binnen de muren wel heel krap. De stadsmuren werden dan ook eind 14de eeuw naar buiten verlegd. Naar het westen toe breidde men uit tot aan de rand van de zandplaat waarop Haarlem werd gebouwd. Na de rand kwam het veen dat tussen Haarlem en Overveen ligt. De naam Overveen is nu ook meteen duidelijk.

Aan deze veenrand, dus nog net op de zandplaat van Haarlem, werd een nieuwe stadsmuur gebouwd van zo'n zeven meter hoog met daarin de Zijlpoort. De naam Zijl komt hier veel voor. Het betekent (spui)-sluis en die zat hier even verderop om de waterstand in het natte veengebied te regelen. De Zijlpoort is hiernaar vernoemd evenals de Zijlweg, de Zijlstraat, Zijlbrug en het voormalige Zijl-klooster.

De stadsmuur is in de 19de eeuw gesloopt, net als de Zijlpoort in 1824. De muren en poorten waren qua functie achterhaald.

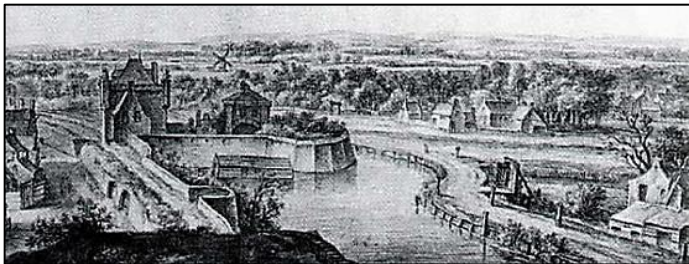
Een herinnering aan de poort vormt

de gevelsteen die is opgenomen in de muur van café De Zwaan. Door de zonneschermen is het even zoeken naar de steen. Deze zit in het midden van nummer 51 onder de ramen van de eerste verdieping, net boven de zonwering. De steen is helaas niet al te duidelijk meer. Een restauratie kan dat misschien nog oplossen en als de steen dan meteen wat hoger in de gevel wordt aangebracht, zal dat een hele verbetering zijn.

De Zijlpoort werd in 1628 voor het laatst vernieuwd. Wat je ziet op de gevelsteen is een hoog opgaande stadspoort

achter een stevig massief uitstekend halfrond bolwerk (rondeel) met een kleinere poort en een brug over de stadsgracht. Dat uitsteken van het rondeel is nog steeds in de bebouwing aan de overkant van de Kinderhuissingel te zien. De twee torens rechts op de steen waren die van de ook al afgebroken waterpoort aan De Raaks.

Heel wat beter in het zicht dan de gevelsteen is het Haarlemse leeuwtje op de hoogste trede van de trapgevel. Het leeuwtje houdt het Haarlemse wapen vast. De afdekplaat waar het leeuwtje op staat is flink beschadigd. Ook hier zou een restauratie van afdekplaat en leeuwtje het aanzicht aanzienlijk verfraaien.

Het café heet nu "De Zwaan" maar is bij veel mensen nog bekend als "De Witte Zwaan". Dat stond ook rechts onderaan op de gevel vermeld met een mooie schildering. Deze muurschildering is er nog wel, maar is vrijwel altijd verborgen achter het grote menubord. Daar zou eens een ander plekje voor moeten worden gevonden.

Bron: Archief SGVH